

Zajímavosti, tipy a triky, informace z jiných oborů

Černý V.¹⁻⁴

¹Klinika anesteziologie, perioperační a intenzivní medicíny, Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Masarykova nemocnice v Ústí nad Labem

²Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny, Univerzita Karlova v Praze, Lékařská fakulta v Hradci Králové, Fakultní nemocnice Hradec Králové

³Centrum pro výzkum a vývoj, Fakultní nemocnice Hradec Králové

⁴Department of Anesthesia, Pain Management and Perioperative Medicine, Dalhousie University, Halifax, Nova Scotia, Canada

Kdy indikovat koronarografii u pacientů s obnoveným oběhem po předchozí resuscitaci?

Pravidlo „5 A“ = pacient má nejméně jednu z uvedených situací:

1. Akutní srdeční selhání
2. Arytmická „bouře“
3. Angina pectoris před zástavou oběhu
4. Anamnéza ischemické choroby srdeční
5. Arteficiální rytmus – plně funkční kardiostimulace

Zdroj: MUDr. Jozef Jakabčin (kardiolog)

Transplantace stolice – 5 věcí co vědět

Transplantace stolice (FMT = fecal microbiota transplantation) byla v USA použita již u více než 10 000 pacientů i přes absenci oficiálního schválení metody FMT ze strany amerického úřadu pro kontrolu léčiv (U.S. Food and Drug Administration = FDA). Jaké jsou recentní informace o FMT?

1. **FMT snižuje riziko vzniku infekce krevního řečiště** u pacientů s rekurentní infekcí způsobenou *C. difficile* (CDI) ve srovnání s pacienty léčenými antibiotiky. Efektivita FMT u rekurentních infekcí CDI je vyšší z pohledu úspěšnosti (97 % vs. 38 % při léčbě antibiotiky) a doby pobytu v nemocnici.
2. **Aktuální výzkum naznačuje roli FMT v léčbě obezity.** Mechanismem je pravděpodobně vliv FMT na střevní mikrobiom a modulace sekrece hormonu *glucagon-like peptide 1*, který reguluje tělesnou hmotnost. Aplikace FMT od neobézních jedinců vede u příjemců FMT ke zvýšení jejich citlivosti na inzulin.
3. **FMT může zlepšit efektivitu protinádorové terapie,** pravděpodobně mechanismem udržení diversity střevního mikrobiomu a zvýšení účinku vybraných protinádorových léčiv. Klinické studie probíhají, předběžné výsledky vykazují příznivé výsledky např. u pacientů s metastatickým melanomem.

4. **Je popsáno úmrtí pacienta po FMT,** příčinou byla infekce *Escherichia coli* produkující ESBL.

5. **FDA požaduje zavedení přísnějších regulačních opatření před zavedením FMT do běžného klinického použití.** Některé klinické studie s FMT byly pozastaveny z obavy o bezpečnost pacientů. FDA doporučuje pečlivé vyšetřování dárců stolice použité k FMT, zejména z pohledu přítomnosti multirezistentních patogenů u dárců.

Zdroj: Stern V. Fecal Transplants: 5 Things to Know. Medscape [online]. December 17, 2019. Dostupné z: www.medscape.com/viewarticle/922705

Nový lék pro schizofrenii a implikace pro anesteziologii

FDA schválila látku lumateperon (obchodní název Caplyta) pro léčbu schizofrenie. Svým účinkem zasahuje do metabolismu neurotransmiterů (dopamin, serotonin, glutamát). Z pohledu anesteziologické praxe je nutno upozornit na možný výskyt neuroleptického maligního syndromu, hyperglykémii, křeče, rozvoj kognitivních poruch a interakci s inhibitory enzymu CYP3A4, které zvyšují koncentraci lumateperonu a pravděpodobnost výskytu nežádoucích účinků.

Zdroj: www.medpagetoday.com

Jaká je optimální délka podávání opioidních analgetik po běžných chirurgických výkonech u pacientů bez předchozích zkušeností s opioidy?

Analýza více jak 200 000 pacientů ukázala medián podávání 4 dny pro apendektomii a cholecystektomii, 5 dní pro operaci tříselné kýly, 4 dny pro hysterektomii, 5 dní pro mastektomii, 5 dní pro operaci rotátorové manžety a 7 dní pro operaci na meziobratlových ploténkách. Autoři uzavírají, že optimální délka preskripce opioidních analgetik po výkonech typu „general surgery procedures“ se pohybuje v pásmu 4–9 dní,

KORESPONDENČNÍ ADRESA AUTORA:

prof. MUDr. Vladimír Černý, Ph.D., FCCM, cernyvla1960@gmail.com

Cit. zkr: Anest intenziv Med. 2020; 31(1–2): 68–69

pro výkony typu „women's health procedures“ v pásmu 4–13 dní a pro výkony typu „musculoskeletal procedures“ v pásmu 6–15 dní.

Zdroj: Scully RE, Schoenfeld AJ, Jiang W, et al. Defining Optimal Length of Opioid Pain Medication Prescription After Common Surgical Procedures. *JAMA Surg.* 2018; 153(1): 37–43. doi:<https://doi.org/10.1001/jamasurg.2017.3132>

Varování FDA pro gabapentinoidy

FDA upozorňuje na riziko „serious breathing difficulties“ spojené s používáním léčivých přípravků s obsahem gabapentinu nebo pregabalínu u pacientů, kteří mají rizikové faktory ve vztahu k dýchacímu systému (farmaka s tlumivým účinkem na dýchání, chronická plicní obstrukční choroba, vyšší věk).

Zdroj: nebo www.fda.gov

Dámský make-up jako možný zdroj (i závažné) infekce?

Analýza 467 produktů dodaných laickou veřejností (řasenky, make-up, rtěnky apod.) našla v 90 % všech vzorků jasné známky bakteriální nebo mykotické kontaminace potenciálně smrtícími patogeny (nejčastěji *E. coli*, *staphylococci*). Text doporučuje kontrolovat expiraci výrobků, nepoužívat dané výrobky v případě vlastních klinických známek infekce, nesdílet výrobky s jinými osobami a v žádném případě nepoužívat vystavované vzorky daných výrobků v obchodech.

Zdroj: www.theconversation.com/uk

Pět postupů v prevenci nejčastějšího onemocnění jater

Mezi nejčastější onemocnění jater ve vyspělých zemích patří „alcoholic and nonalcoholic fatty liver disease“. Mezi účinné způsoby prevence patří následující:

- Omezení kalorického příjmu (např. model 5 : 2 = 5 dní obvyklý příjem a 2 dny redukovaný).
- Zvýšení fyzické aktivity.
- Vynechání alkoholu – i jeden měsíc trvající abstinence zlepšuje řadu parametrů (např. senzitivita vůči inzulinu, hodnoty tzv. jaterních enzymů, snížená produkce endogenních látek spojených se vznikem karcinomu jater).
- Přechod na tzv. středomediteránní dietu.
- Eliminace potravinových doplňků typu „liver detox“, které mohou obsahovat hepatotoxické látky.

Zdroj: Guttikonda D, Reau NS. 5 Liver-Saving Strategies for the New Year. *Medscape* [online]. December 23, 2019.

Dostupné z: www.medscape.com/viewarticle/922790

Vybrané novinky typu „News That Made a Difference“ za rok 2019 podle serveru Medscape

- Nová doporučení pro hydrataci dětí do 5 let (mj. je doporučeno omezit pití ovocných šťáv a nepoužívat rostlinné náhražky mléka).
- Skrínník kolorektálního karcinomu – kolonoskopie není již doporučována rutinně, jen u pacientů s rizikovými faktory.
- Duke University podváděla ve výzkumu (fabrikace výzkumných dat) a zaplatila pokutu ve výši přes 100 mil. USD.
- Varování FDA typu „riziko smrti“ pro léčivé přípravky s obsahem zolpidemu, zaleplonu a eszopiclonu (indikace insomnie).
- Žaloba studentů medicíny a některých zaměstnanců na nemocnici řetězce Mount Sinai kvůli šikanování.
- FDA schválila první léčivý přípravek pro léčbu spinální svalové atrofie (onasemnogene abeparvovec-xioi, obchodní název Zolgensma). S cenou 2 mil. USD představuje nejdražší lék na světě. Tři měsíce po souhlasu FDA obvinila výrobce z manipulace s daty, do doby vyjasnění je lék ponechán na trhu.
- FDA schválila ve zkráceném řízení přípravky obsahující esketamin (obchodní název Spravato) ve formě nosního spreje pro léčbu deprese rezistentní na jinou léčbu. Přípravek není v kategorii anestetik.
- FDA schválila první léčivý přípravek (brexanolon, obchodní název Zulresso) pro léčbu poporodní deprese.
- Výsledky studie ISCHEMIA neprokázaly rozdíly mezi ramenem „early invasive therapy“ a ramenem „optimal medical therapy“. Pacienti se stabilní ischemickou chorobou srdeční a dobře kontrolovanou anginou pectoris nemusí být indikováni k operaci a je doporučen „shared decision-making“ přístup a projednání s pacientem.
- Epidemie spalniček.
- První přípravek (aducanumab) určený pro léčbu Alzheimerovy choroby čeká na schválení FDA.
- Obava z kontaminace generik látkami s karcinogenním účinkem. V USA byla stažena některá farmaka (antiulceroza, sartany) od generických firem.
- Poškození plic elektronickými cigaretami „Vaping-Related Lung Disease“. Za příčinu je považována přítomnost acetátu vitamínu E.

Zdroj: www.medscape.com/slideshow/2019-year-in-medicine